

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-577928-III/08/JG

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 08/12/2008r.

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają skargi dotyczące długotrwałości postępowania w sprawie ustalenia choroby zawodowej.

Analiza skarg pozwala stwierdzić, że na długotrwałość postępowania w takich sprawach znaczący wpływ mają przede wszystkim rozwiązania prawne przyjęte w obowiązujących przepisach regulujących kwestie chorób zawodowych. I tak, stosownie do przepisów rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz. 1115), właściwy inspektor sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzję o braku podstaw do jej stwierdzenia na podstawie materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim w sprawie choroby zawodowej oraz oceny narażenia zawodowego pracownika. Przepisy rozporządzenia nie określają terminu, w jakim jednostki organizacyjne służby zdrowia (poradnie, kliniki, przychodnie, wojewódzkie ośrodki medycyny pracy) zobowiązane są do przeprowadzenia określonych badań i wydania przedmiotowych orzeczeń.

W mojej ocenie długie okresy przeprowadzanych badań lekarskich powodują wydawanie orzeczeń przez właściwe jednostki służby zdrowia z dużym opóźnieniem, co skutkuje długotrwałością postępowania prowadzonego przez organy inspekcji sanitarnej i opóźnienia w wydawaniu przez nie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej albo decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851 ze zm.), w postępowaniu przed organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Zatem, w wyniku postępowania odwoławczego od decyzji organów Inspekcji Sanitarnej, sprawy rozpatrywane są przez sądy administracyjne nie pod względem merytorycznym, ale pod kątem zgodności z prawem wydanych decyzji. W takim postępowaniu nie jest więc możliwa merytoryczna ocena prawidłowości orzeczeń lekarskich o rozpoznaniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do jej rozpoznania. Przypomnieć trzeba, że orzeczenia te w myśl § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. stanowią główną podstawę do wydania decyzji przez organy Inspekcji Sanitarnej.

Ponadto sądy, nie zgadzając się z zasadnością decyzji organów Inspekcji dotyczących chorób zawodowych, wydają wyroki uchylające te decyzje i w uzasadnieniach wyroków wskazują na konieczność uzupełnienia materiału dowodowego i ponownego rozważenia sprawy. W wyniku ponownego postępowania, mimo zaleceń sądu, nie dochodzi jednak do uzupełnienia materiału dowodowego zgodnie z zaleceniami sądu i wydania decyzji obarczonych tymi samymi wadami. Oczywiście jest zatem, że takie decyzje zostają następnie zakwestionowane przez sądy. Zdarza się dosyć często, że taka sytuacja powtarza się wielokrotnie, w wyniku czego postępowanie trwa wiele lat.

Pragnę zwrócić uwagę, że Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 19 czerwca 2008 r., sygn. akt P 23/07, orzekł, że art. 237 § 1 pkt 2 i 3 Kodeksu pracy oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz. 1115) są niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Trybunał postanowił, że zaskarżone przepisy tracą moc obowiązującą z upływem dwunastu miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw RP. Sentencja wyroku została ogłoszona dnia 2 lipca 2008 r. w Dz. U. Nr 116, poz. 740.

W mojej ocenie konieczność wykonania tego wyroku stwarza dogodną okazję do dokonania takich zmian legislacyjnych, które przyczynią się do wyeliminowania opisanych wyżej nieprawidłowości. Za pożądane uważam przyjęcie takich rozwiązań, które będą dawały możliwość kontroli /nadzoru/ nad jednostkami orzecznictwami prowadzącymi postępowanie w sprawie rozpoznania choroby zawodowej, podobnie jak uczyniono to w przypadku nadzoru nad orzecznictwem w sprawach dotyczących niezdolności do pracy. Ponadto zasadne wydaje się wprowadzenie w przepisach Kodeksu pracy zasady, że decyzje organów Inspekcji Sanitarnej o stwierdzeniu choroby

zawodowej lub o braku podstaw do jej stwierdzenia, zostają poddane kontroli sądów powszechnych, tak jak ma to miejsce w stosunku do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznających lub odmawiających prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) będę zobowiązany Pani Minister za poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich